

ACTIVITEIT EN VEILIGHEID

Inhoud

Een goede dag bezorgen.....	3
Inleiding.....	4
Onderwijskundige verantwoording en afronding	5
Opdrachten	6
1. <i>Een betekenisvolle daginvulling maakt het leven de moeite waard</i>	6
2. <i>Bezigheden en zorgmomenten aanpassen aan de verschillende stadia van dementie... ..</i>	9
3. <i>Advies geven aan en naasten en betrokken over een betekenisvolle daginvulling voor mensen met dementie</i>	13
4. <i>De therapeutische waarde van activiteiten.....</i>	16
5. <i>Borgen van activiteiten gedurende de hele dag</i>	20
6. <i>Veiligheid versus vrijheid</i>	22
7. <i>Voorlichting, advies en instructie.....</i>	26
Assessment	28
<i>Assessment 5A 'Een zinvolle dag'.....</i>	28
<i>Assessment 5B 'Voorlichting, advies en instructie'</i>	31
Bijlage 1 Leerdoelen.....	34
Bijlage 2 Afbeelding van het poppetje	36

Een goede dag bezorgen

Doe ik niet

Een sprekend voorbeeld over een groep mensen met dementie in het verpleeghuis. Daar wordt aan hen gevraagd: 'Doen jullie mee met aardappels schillen?'. Op het moment dat het gevraagd wordt, moeten zij dus in hun hoofd, in laag drie en vier, een beeld kunnen vormen wat aardappels schillen is, hoe dat eruit ziet en hoe zij dat moeten doen. En dat kunnen ze niet meer. Dat beeld krijgen ze niet meer. Dus ze zeggen: 'Doe ik niet, heb ik mijn hele leven al gedaan.'

Als iemand met dement zegt 'ik wil het niet', dan bedoelt hij 'ik kan het niet'. En als in de groep één persoon zoiets zegt, zeggen ze het allemaal na. Mensen met dementie in het verpleeghuis functioneren immers allemaal op laag twee. De laag met na-apen.

De volgende is een mooie oplossing. We maken een ouderwets tafereeltje van het aardappels schillen met kranten op tafel, waarop we de aardappels leggen. We geven iedereen een schilmesje. Plus een pan met water in het midden. Als dat tafereeltje is gemaakt en we beginnen zelf te schillen, dan kunnen ze ons open na-apen en doen ze het allemaal.

Uit: De dag door met dementie. (Anneke van der Plaats & Dick Kits)

Inleiding

Niet zelden hoor je mensen met dementie in woonzorgvoorzieningen verzuchten: 'Ik ben niets meer', of 'Wat doe ik hier nou nog', of zelfs 'Ik ben niets waard, maak mij maar dood'. Als je dementie hebt, is wat je ziet en doet heel bepalend voor je gevoel van identiteit en eigenwaarde. Je weet immers steeds minder goed waar je eigenlijk bent en wie de mensen om je heen zijn. De toekomst is onzeker en zelfs je herinneringen brokkelen af. Wie ben je nou eigenlijk? Wat je in het hier en nu beleeft, geeft je hierover misschien nog wel de meeste informatie. De uitspraak 'je bent wat je doet', is steeds meer van toepassing.

In de persoonsgerichte zorgtheorie van Kitwood wordt uitgelegd dat mensen met dementie, net als ieder ander, een aantal basisbehoeften hebben. Dit zijn de behoefte aan gehechtheid (je veilig voelen), de behoefte erbij te horen, de behoefte aan troost, de behoefte aan identiteit, de behoefte aan een betekenisvol bestaan, en de alles overkoepelende behoefte aan liefde.

Het doen van activiteiten grijpt aan op al deze behoeften. Helaas verliezen mensen met dementie doorgaans de vaardigheid om zelf het initiatief te nemen tot dingen doen. Door iemand te betrekken in op het individu afgestemde activiteiten, klein of groot, kunnen mensen met dementie met anderen in contact komen, zich gezien voelen, successen beleven, het leven vieren. Door betrokkenheid in bezigheden voelen bewoners zich weer mens.

In de zorg voor mensen met dementie kreeg het aanbieden van bezigheden lange tijd weinig prioriteit. Activiteiten werden pas aangeboden als er tijd over was na alle andere werkzaamheden zoals de lichamelijke verzorging, de rapportages en de zorgplannen, of als de activiteitenbegeleider aanwezig was. Het werd gezien als 'extra'. Tegenwoordig zien we steeds meer het belang van activiteiten in, en weten we dat activiteiten in feite van therapeutische waarde zijn (bewegen en muziek in het bijzonder). Goed afgestemde activiteiten kunnen ervoor zorgen dat mensen weer actiever worden, lichamelijk fitter blijven, een beter dag- en nacht ritme hebben, beter gestemd raken, en minder onrust ervaren. Dit geldt ook voor mensen met zeer ernstige dementie. Misschien is een goede daginvulling wel één van de beste 'behandelingen' van de symptomen van dementie. Bij het werken in een kleinschalige woonvoorziening voor mensen met dementie, is het bieden van bezigheden of activiteiten dan ook volledig geïntegreerd in de zorg en begeleiding aan de bewoners. Gedurende de hele dag worden bezigheden en activiteiten aangeboden. Hierbij zijn het vaak de kleine dingen die het doen.

In deze studiegids staan we hier uitgebreid bij stil. Hoe kan je als zorgverlener kleur geven aan het leven van bewoners? Welke bezigheden bied je aan wie aan, en waarom? Wie betrek je hierbij? Hoe richt je de omgeving in? Hoe verweef je activiteiten in de dagelijkse zorg en begeleiding? Hoe zorg je ervoor dat het hebben van voldoende bezigheden geborgd is binnen het team van verzorgenden, vrijwilligers en familieleden? Een thema dat hier nauw mee verbonden is, is het bieden van vrijheid aan mensen met dementie. We willen mensen met dementie een veilige leefomgeving bieden, zonder hun vrijheid in te perken. Soms ontkom je hier niet aan, omdat vrijheid ook risico's met zich mee brengt. Maar zonder risico's geen leven... Welke afwegingen moeten we als zorgverleners maken om bewoners zoveel mogelijk in staat te stellen het leven te leiden dat zij willen? Ook hier ga je in deze studiegids mee aan de slag.

We wensen je veel plezier en succes met het uitvoeren van dit thema.

Onderwijskundige verantwoording en afronding

Hoe werkt het leren middels thema's in het Fieldlab?

Je leert door middel van opdrachten. Op deze wijze verbreed je jouw kennis, zodat je bij de uitvoering van de zorg kritische keuzes kan maken die tot kwalitatief 'goede' zorg leiden.

Vanuit deze opdrachten maak je de kennis eigen passend bij de werkprocessen bij **B1-K1-W6 Begeleidt een bewoner, B1-K1-W7 Geeft voorlichting, advies en instructie** en **P1-K1-W4 Begeleidt een individu of een groep bewoners bij dagelijkse activiteiten**.

Zie bijlage 1 voor de kerndoelen en werkprocessen bij B1-K1-W6 , B1-K1-W7 en P1-K1-W4. En de voor de doelgroep verder toegespitste leerdoelen.

Afronding

Je rondt dit thema af door de activiteiten uit te voeren en de opdrachten met de onderstaande resultaten te behalen.

Afronden met oordeel 'voldaan'

- Opdracht 1: Een betekenisvolle daginvulling maakt het leven de moeite waard.
- Opdracht 2: Bezigheden en zorgmomenten aanpassen aan de verschillende stadia van dementie.
- Opdracht 3: Advies geven aan naasten en betrokkenen over een zinvolle dagbesteding voor mensen met dementie.
- Opdracht 4: De therapeutische waarden van activiteiten.
- Opdracht 5: Het borgen van activiteiten gedurende de hele dag.
- Opdracht 6: Vrijheid versus veiligheid.
- Opdracht 7: Voorlichting, advies en instructie.

Inspanningsverplichting

In deze studiegids zijn alle opdrachten verplicht. De ervaring leert dat het uitvoeren van activiteiten vaak als lastig of niet meer passend wordt gezien in het werken met mensen met dementie. Beweging en activering is van groot belang om de kwaliteit van leven te borgen ook bij mensen met zeer ernstige dementie. De opdrachten zijn bedoeld om je theoretische kennis te vergroten en je te laten ervaren wat de belemmeringen zijn en te blijven zoeken naar mogelijkheden.

Afronden met oordeel 'voldaan'

- Burgerschap
- Nederlands en rekenen
- Assessment 5A 'Een zinvolle dag'
- Assessment 5B 'Voorlichting, advies of instructie'

Werken aan

- Anatomie, Fysiologie & Pathologie
- Verpleegtechnische handelingen

Opdrachten

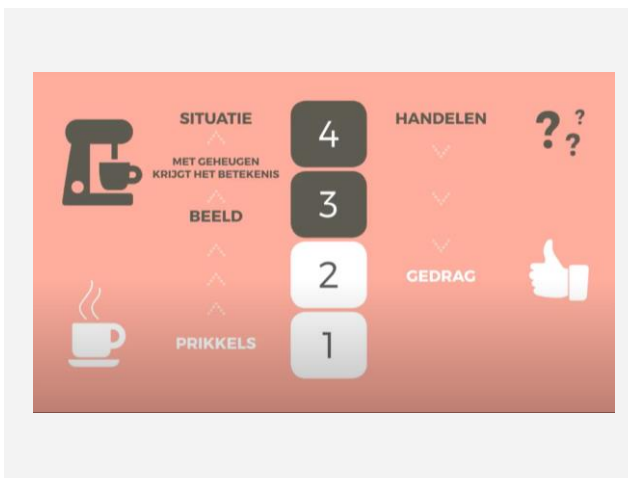
1. Een betekenisvolle daginvulling maakt het leven de moeite waard

DOELEN

- Je begrijpt dat bezig zijn een menselijke basisbehoefte is en dat mensen met dementie niet meer in staat zijn zelf deze behoefte te vervullen. Zij hebben hier de sociale omgeving voor nodig. Hier speel jij als zorgverlener een essentiële rol in.

RESULTATEN

- Je hebt nagedacht over welke rol bezigheden en activiteiten voor jouzelf spelen.
- Je hebt geobserveerd wat bewoners op jouw werkplek op dit moment om handen hebben en wat dit voor hen betekent.
- Je hebt kennis vergaard over de beperkingen die mensen met dementie ervaren ten aanzien van het denken, het nemen van initiatief en het verwerken van prikkels.
- Je hebt geëxperimenteerd met het doen van een activiteit voor bewoners, waarbij je mogelijk voor het eerst hebt nagedacht over verschillende functies van activiteiten op welzijn. Je hebt hierop gereflecteerd met medestudenten.

AFRONDING

Bespreking tijdens lesmiddag van 'poppetje' en vlog

ACTIVITEITEN

1. **Lees** in Zorgpad:
Beroepsgerichte basis
 - thema begeleiden in de zorg
 - 1 Begeleiding bij de zelfredzaamheid op psychosociale gebied (alle theorie)
 - 3 Begeleiden bij praktische zaken: onderdeel 1,2 en 3
 - 11 Aandachtspunten voor de branches: onderdeel 1 en 2
2. Bezig zijn als menselijke basisbehoefte
 - a. **Lees** de inleiding van deze studiegids nogmaals door en **schrijf** in een paar zinnen op: Wat was voor jou een eye-opener? Wat spreekt jou het meeste aan? Waar heb je twijfels bij?
 - b. **Maak** tijdens de lesdag in groepjes de volgende opdracht:

Iedereen krijgt een poppetje op een A4tje (Zie bijlage 2) en wordt gevraagd om daarbij op te schrijven wat belangrijke bezigheden zijn om een fijne, betekenisvolle dag te hebben. Zoveel mogelijk, minimaal tien. Kan om grote dingen maar ook om heel kleine dingen gaan, iedereen moet er goed de tijd voor nemen.

Leef je in in de volgende situatie: Jullie werken allemaal als woonzorgbegeleider op een woongroep voor acht mensen met dementie in een groot verpleeghuis. De woongroep is kleinschalig van opzet, er wordt gekookt op de afdeling, de deur naar buiten is op slot, er is wel een mooi balkon. Tijdens de drukke uren is er hulp van een helpende, verder sta je er alleen voor. Neem het A4tje van je buurman of buurvrouw over en streep minimaal drie dingen door die niet langer mogelijk zijn nu je buurman in de woongroep komt wonen. Streep minimaal drie bezigheden weg die naar jouw mening niet meer kunnen als de nieuwe bewoner komt. Daarna geef je het A4tje terug aan de eigenaar.

Iedereen leest welke bezigheden niet langer mogelijk zijn in de nieuwe woonsituatie en bedenkt een minuut in stilte wat dit voor hem of haar betekent.

Praat met elkaar over hoe het anders zou kunnen: hoe zorg je bij een nieuwe bewoner dat hij of zij vanaf de eerste dag een fijne, betekenisvolle dag kan beleven?

3. Initiatiefverlies
 - a. Sociaal Geriater Anneke van der Plaats heeft jarenlang lesgegeven over dementie, gedrag, en de rol die de omgeving op gedrag speelt. Volgens Anneke van der Plaats zijn is ons brein onderverdeeld in verschillende 'lagen'. Bij mensen met dementie zijn de hogere hersenlagen aangedaan, waardoor zij anders functioneren. **Bekijk** het filmpje hierover op <https://www.youtube.com/watch?v=MF9MiO0q9q0> en **lees** het hoofdstuk over activiteiten uit 'De dag door met dementie', te vinden in de Classroom.
 - b. De bewoners zijn afhankelijk van dynamische prikkels, daar speel jij een grote rol in.
 - c. **Beschrijf** wat het betekent dat mensen met dementie niet meer goed zelfstandig kunnen denken en kiezen, en geen statische prikkels meer kunnen verwerken, voor het doen van activiteiten en bezigheden? Wat hebben mensen met dementie van de omgeving (ons als zorgverleners) nodig?
4. Welzijn
 - a. **Houd** de informatie in de inleiding in gedachten tijdens je dienst. **Observeer**: wat wordt er op dit moment eigenlijk op een dag aan activiteiten en bezigheden aangeboden? Hoe reageren bewoners hierop? Wat doen zij als er geen activiteiten/bezigheden zijn? **Noteer** enkele steekwoorden of zinnen als reminder voor de nabespreking tijdens de lesmiddag.
 - b. **Voer** een activiteit **uit** met één of meerdere bewoners en **schrijf** op en maak een **vlog**:
 - Welke activiteit heb je gekozen en waarom?
 - Wat voor een effect had deze activiteit op het gebied van:
 - c. Sociale contacten
 - d. Gevoel van eigenwaarde

- e. Stemming
- f. De alertheid/betrokkenheid van de bewoner(s)?
- g. Het gedrag van bewoners
 - Hoe heb je rekening gehouden met de beperkingen van bewoners in het denken en kiezen?
 - Wat zou kunnen aanpassen om het toch succesvol te maken?

AFRONDENDE ACTIES

Besprek tijdens de lesmiddag de opdracht 2 'poppetje'.

Welke activiteiten en bezigheden zijn voor jullie belangrijk en hoe zou het zijn als jullie dementie hadden en in een woonzorgvoorziening zouden wonen. Wat moet er dan voor jullie worden geregeld?

Toon elkaar je vlog van opdracht 3. Wat waren jullie ervaringen met het doen van een activiteit; wat was het effect op het welzijn van bewoners? Ga de genoemde punten af. Wat deed het doen van deze activiteit met jullie zelf?

'Een betekenisvolle daginvulling maakt het leven de moeite waard' is een van de visiepijlers. Deze pijler wordt als volgt omschreven bij Reigershoeve:

Wanneer je steeds meer vergeet wat je hebt gedaan, wie je familieleden zijn en waar je bent, wordt wat je doet misschien wel steeds belangrijker. 'Je bent wat je doet'. De boerderijomgeving maakt het mogelijk om op allerlei manieren betekenisvol bezig te zijn. Misschien hebben de planten zonder jouw hulp wel geen water gehad, of de dieren geen eten. Er moet worden gewassen, gekookt, afgewassen. Je doet ertoe. Vaak hebben mensen met dementie steeds meer moeite om zelf het initiatief te nemen tot een bezigheid of activiteit. Het betrekken van de bewoners in bezigheden is dan ook een kerntaak van iedere medewerker.

Samen met de familie kijken we hoe we de bewoners een zo prettig mogelijke daginvulling kunnen geven. Activiteiten worden gedurende de dag in de woning aangeboden. Ook worden er wekelijks diverse groepsactiviteiten en individuele activiteiten georganiseerd om aan te sluiten bij specifieke behoeften en interesses van bewoners, met als doel het gevoel erbij te horen te versterken, creatieve expressie mogelijk te maken, aandacht te besteden aan bewegen, en het zelfvertrouwen te vergroten.

Besprek met je medestudenten: Wat vinden jullie van dit visiestuk? Voldoen we hieraan bij jouw organisatie?

2. Bezigheden en zorgmomenten aanpassen aan de verschillende stadia van dementie

DOELEN

- Je bent in staat om op basis van iemands voorkeuren, behoeften en mogelijkheden, passende activiteiten of bezigheden te verzinnen voor mensen met dementie.
- Je bent in staat om tijdens de zorgmomenten de bewoner te activeren en je houdt rekening met het ziekteverloop.

RESULTATEN

- Je gebruikt je kennis van de levensgeschiedenis en interesses van bewoners bij het bieden van het van bezigheden en activiteiten en tijdens de zorgmomenten.
- Je weet dat activiteiten of bezigheden ook passend moeten zijn bij wat iemand goed kan.
- Je bent op de hoogte van de vier beschreven stadia van dementie en kunt voorbeeldactiviteiten of bezigheden voor mensen in deze stadia benoemen.
- Je houdt rekening met individuele (cognitieve of lichamelijke beperkingen, voortvloeiend uit de vorm van dementie of door andere gebreken) tijdens het bedenken en aanbieden van activiteiten.

AFRONDING

Beschrijven van een casus

Bespreking tijdens intervisie

ACTIVITEITEN

1. **Lees** in Zorgpad:
Branche
 - Verpleeg en verzorghuizen
 - 3 Ouderen met psychosociale problemen (alle theorie)
 - 4 Ouderen met psychogeriatrische problemen (alle theorie)
 - 5 Ouderen met psychische problemen (alle theorie)
2. Levensgeschiedenis van je 'eerste bewoner'
 - a. **Kijk** nu eens terug naar de Startgids 'Ik als zorgverlener binnen kleinschalig wonen', daar heb je een bewoner in kaart gebracht. Je bent nu alweer iets verder in de opleiding.
 - b. Welke vragen zou je nu stellen? Hoe kijk je hier als verzorgende naar? Heeft deze bewoner nu andere behoeften? Verleen je nu andere zorg aan deze bewoner? Als deze bewoner er niet meer is, kies een andere bewoner die je goed kent.
 - c. Misschien is de bewoner veranderd. Ga in **gesprek** met de naasten en betrokkenen van deze bewoner. Hoe kijken zij naar deze bewoner? Zien ze veranderingen van het ziektebeeld?
 - d. **Schrijf** een kort verslag van deze opdracht (een half tot maximaal 1 A4).
3. Rekening houden met wat iemand wenst en kan
Bij het doen of organiseren van bezigheden en activiteiten, is het belangrijk dat je op de hoogte bent van iemands voorkeuren en behoeften. Ook tijdens de zorghandelingen neem je de wensen en capaciteiten van een bewoner mee. Via onderstaande links kan je meer informatie vinden over de verschillende stadia van dementie. Zou deze theorie je helpen om je bewoners beter te begrijpen? Lees dit dan na.

Lees de informatiefolder over verschillende stadia van dementie en activiteiten in de folder van zorgcentra de Betuwe via <https://www.zorgcentradebetuwe.nl/site/media/upload/files/zdb17-620-v2-inspiratieboekje-dementie-lr-incl-colofon.pdf>

- a. Vind je deze informatie leerzaam? Wat zijn de valkuilen?
 - b. Welke dingen uit dit boekje zou je op jouw werkplek kunnen toepassen? Wat spreekt je aan en wat niet? **Schrijf** dit in steekwoorden op.
 - c. **Kijk** eens naar de groep bewoners waar jij zorg aan biedt. In welke stadia (bedreigde ik, verdwaalde ik, verborgen ik, verzonken ik) bevinden deze bewoners zich?
 - d. **Besprek** dit met je werkbegeleider (eventueel kan je meer informatie over de stadia van dementie vinden via <https://www.werkenindeouderengeneeskunde.nl/specials/belevingsgerichte-zorg-bij-dementie/bedreigde-ik/> en klik door naar 'verdwaalde ik', 'verborgen ik' en 'verzonken ik').
 - Passen de bezigheden en activiteiten die momenteel aan de bewoners waarvoor jij zorgt, bij wat zij nog kunnen en bij hun interesses?
 - Zou je deze kennis ook kunnen toepassen tijdens de zorgmomenten?
 - e. Op verschillende plekken in Nederland wordt gestart met 'dementtalent' projecten. **Kijk** het filmpje op over mensen met dementie die nog thuis wonen, veel al mensen in de 'bedreigde ik' fase van dementie <https://www.youtube.com/watch?v=LICCV8Gvkyc>
 - f. Is het mogelijk om ook bij mensen in meer gevorderde stadia van dementie gebruik te maken van hun talenten? Denk jij dat de talenten van de bewoners waar jij zorg voor draagt optimaal worden benut? Waarom wel? Waarom niet? **Besprek** de (on)mogelijkheden, dromen en kansen in de lesmiddag met je medestudenten.
4. Rekening houden met beperkingen
 - a. **Bekijk** het indrukwekkende filmpje 'Mijn vader is dement'
<https://www.youtube.com/watch?v=lx3jhE4CzX4>
 - b. **Bedenk** welke beperkingen zie je bij de vader van Marit? Op cognitief gebied? Op lichamelijk gebied? Wat kan hij nog wel? Waar heeft hij hulp bij nodig? Wat zijn zijn interesses? Welke activiteiten of bezigheden zou je voor deze man kunnen bedenken?

AFRONDENDE ACTIES

Beschrijf een casus uit je eigen praktijk. Benoem in welke fase deze bewoner nu zit. Beschrijf wat het verloop zou kunnen zijn en maak hierbij gebruik van de volgende stadia: bedreigde ik, verdwaalde ik, verborgen ik, verzonken ik. Bedenk bij elke fase drie activiteiten die je zou kunnen aanbieden. Wie zijn hiervoor nodig? (Collega's, medebewoners, naasten en betrokkenen) en wat heb je hiervoor nodig? Hoe hou je hier tijdens de zorgmomenten rekening mee?

Bespreek de casus tijdens intervisie. Vraag de medestudenten mee te denken bij het aanbieden van passende activiteiten gedurende de dag en tijdens de zorgmomenten. Je kunt onderstaande casus als inspiratie gebruiken:

Meneer de Groot heeft de ziekte van Alzheimer. Hij woont sinds 6 mei in woonzorgboerderij Weltevree. Meneer is een intelligente en sociale man. Hij heeft veel maatschappelijk werk verricht en onder andere bij het ministerie voor zoals het toen heette 'Gezondheid en Welzijn' gewerkt. Na zijn pensioen heeft meneer samen met zijn vrouw veel gereisd. Ook volgde hij in die tijd een cursus kunstgeschiedenis aan de Vrije Universiteit. Hij bezocht graag musea, las veel boeken en luisterde graag naar klassieke en jazzmuziek.

De verhuizing was een grote stap voor meneer de Groot, maar ook zichzelf zag in dat het zelfstandig wonen eigenlijk niet meer ging.

Meneer de Groot kan nog goed een gesprek voeren en vindt het gezellig om de medewerkers van de woonzorgboerderij vaak op te zoeken voor een praatje. De juiste woorden vinden is soms lastig voor meneer, maar hier redt hij zichzelf altijd wel uit door een ander soortgelijk woord te gebruiken. Het zicht van meneer was al behoorlijk slecht, en lijkt als gevolg van de dementie steeds slechter te worden. Dhr. is graag op de hoogte van het nieuws en is abonnee op de Volkskrant. Het lezen van de krant gaat nog wel, maar kost hem wel veel meer moeite als voorheen. Vooral de kleine letters worden steeds lastiger om te lezen. Meneer is zijn hele leven een sportieve man geweest en is ook nu fysiek nog in goede conditie. Hij wandelt graag en gaat er zelfs nog zelfstandig op de fiets op uit. Het is voor meneer best moeilijk en ook confronterend om in een huis samen te leven met andere bewoners die zich al in een verder gevorderd stadium van dementie bevinden. Dit maakt hem soms neerslachtig. De zelfstandige wandelingen en fietstochten beïnvloeden zijn stemming op een positieve manier en geven hem weer nieuwe energie.

- Meneer de Groot zit nu in het stadium 'bedreigde ik'. In dit stadium is het belangrijk activiteiten te stimuleren die door de persoon nog (redelijk) gedaan kunnen worden en ook door hem als zinvol ervaren worden.

Een jaar later is de dementie in een verder gevorderd stadium. Soms is hij al heel vroeg aangekleed en wil met de trein naar Haarlem omdat hij daar een belangrijke vergadering heeft. Meneer is steeds vaker opeens erg verdrietig en kan dan niet goed verwoorden wat er aan de hand is. Meneer ziet soms zijn dochter aan voor zijn zus, maar als ze eenmaal in gesprek zijn vraagt hij wel hoe het op haar werk is en hoe het met de kleinkinderen gaat. Als meneer zelfstandig weg gaat vindt hij de laatste weken niet altijd meer de weg terug naar huis. Hij kan nog wel zelf benoemen waar hij woont.

- Meneer de Groot zit nu in het stadium 'verdwaalde ik'. Het is vooral belangrijk om in deze fase gericht te zijn op het creëren van situaties die positieve associaties oproepen, op het meegaan van de werkelijkheid van de persoon met dementie, en op het beschermen van de persoon met dementie tegen de eigen emoties.

Een half jaar later is meneer een stuk verder in zijn dementie. Hij loopt dan met een lege blik in zijn ogen te schuifelen door de tuin en over de gangen. Bij navraag weet meneer zelf niet wat hij wil gaan doen en is hierin ook niet te begeleiden. De medewerkers van de woonzorgboerderij ziet hij aan als zijn dochter die in Canada woont. Als meneer iets duidelijk wilt maken naar de medewerkers of zijn familie en hij komt hierbij niet uit zijn woorden dan kan hij verbaal boos reageren.

De zoon van meneer kwam voorheen 3 keer in de week bij zijn vader langs maar vindt het nu naar eigen zeggen steeds lastiger om zijn vader op te zoeken omdat de communicatie niet meer is wat het was. Toen een medewerker een foto van zijn zoon liet zien kreeg meneer tranen in zijn ogen.

- Meneer de Groot zit nu in stadium 'verborgen ik'. In deze fase kun je contact maken door het benoemen van emoties, het herhalen van woorden die de persoon met dementie *zelf gebruikt* en het herhalen/ mee doen van bewegingen en geluiden.

Acht maanden later kreeg meneer een longontsteking waarvan hij eigenlijk niet meer opknapte. Hierna lag meneer hele dagen op bed of in zijn gemakkelijke stoel. De adl zorg is voor meneer beangstigend en eten en drinken gaat niet meer zelfstandig.

Meneer maakt in zijn bed en de gemakkelijke stoel als er weinig om hem heen gebeurt klanken met zijn eigen stemgeluid. Ook lijkt hij gespannen te reageren op fel licht.

- Meneer de Groot bevindt zich nu in stadium 'verzonken ik'. In deze fase is het belangrijk om mensen zoveel mogelijk prettige gewaarwordingen te bezorgen en onprettige prikkels te vermijden

3. Advies geven aan en naasten en betrokken over een betekenisvolle daginvulling voor mensen met dementie

DOELEN

- Vanuit jouw deskundigheid zorg je voor een fijne samenwerking tussen bewoners, familie en medewerkers (naasten en betrokken) bij het bieden van activiteiten en bezigheden.

RESULTATEN

- Je weet hoe naasten en betrokken kunnen bijdragen aan activiteiten en bezigheden voor een bewoner.
- Je kunt samen met naasten en betrokken passende activiteiten bedenken waarin je jouw professionele blik op activiteiten meeneemt, en bent in staat familie bij activiteiten en bezigheden te betrekken.
- Je helpt naasten en betrokken bij het accepteren van bezigheden en activiteiten wanneer zij vaardigheden van hun naaste onder- of overschatten.
- Je kunt naasten en betrokken verschillende activiteiten of bezigheden adviseren die zij met hun naaste kunnen doen.
- Je brengt naasten en betrokken op de hoogte van materialen die je in kunt zetten bij een activiteit of bezigheid.
- Je kan informatie verstrekken over ziekten en beperkingen en de gevolgen hiervan voor het deelnemen aan activiteiten of bezigheden.

AFRONDING

Bespreking met werkbegeleider

Bespreking tijdens intervisie

ACTIVITEITEN

1. **Lees** in Zorgpad:
Branche
 - Verpleeg en verzorghuizen
 - 7 Een individu of een groep begeleiden bij dagelijkse activiteiten (onderdeel 1 t/m 4)
2. Je helpt naasten en betrokkenen bij het accepteren van bezigheden wanneer zij vaardigheden van hun naaste onder of overschatten. **Lees** onderstaande casussen.

Situatie 1: Overschatten

Mevrouw Jansen kan moeilijk haar rust vinden. Vooral in de avond loopt zij heen en weer en lijkt op zoek te zijn naar nabijheid.

De verzorging kan niet constant bij haar in de buurt blijven en biedt haar voor de rust een levensechte pop aan. Hier reageert mevrouw goed op. Ze knuffelt de pop en zorgt voor de pop. Mevrouw Jansen zit met een grote glimlach op haar gezicht op een stoel, waarbij ze de pop wiegt, naar de pop lacht, en liedjes voor de pop zingt.

Op een avond komt haar dochter binnen en ziet haar moeder met de pop zitten. Ze pakt de pop resoluut van haar moeder af en vertelt haar moeder dat deze nep is en dat het belachelijk is dat zij hier mee zit. De dochter valt uit naar de verzorging: 'Jullie behandelen haar als een kind!' roept ze kwaad.

Situatie 2: Onderschatten

Dhr. Jansen houdt van puzzelen. Zijn dochter nam uit goede bedoelingen een puzzel mee voor haar vader. Deze puzzel was van haar kleinzoon van 4 jaar met 30 stukken met een animatie plaatje van auto's.

Dhr. Jansen begon s 'avonds toen zijn dochter naar huis was aan de puzzel maar liet meerdere malen zuchtend weten dat hij niet begreep waarom hij deze kinderpuzzel moest maken en vroeg zich af wie er op dit idee was gekomen.

- a. **Vertel** in een kort verslag of een vlog wat jij vindt van situatie 1. Snap je de reactie van haar dochter? Beschrijf hoe zou jij handelen als je deze situatie tijdens je werk tegenkomt.
 - b. **Vertel** in een kort verslag of vlog wat jij vindt van situatie 2. Beschrijf hoe zou jij handelen als je deze situatie tijdens je werk tegenkomt. Plaats de verslagen of vlogs in de Classroom.
3. Naasten en betrokkenen betrekken bij het uitvoeren van de activiteiten.
 - a. **Brainstorm** met een naaste en/of betrokkenen over wat voor betekenisvolle activiteiten ze kunnen bieden.
 - b. **Ga na** wat mogelijk is binnen deze setting en mogelijkheden van de bewoner.
 - c. **Bekijk** samen met de naasten en betrokkenen of er eventueel leuke activiteiten in de buurt te doen zijn op www.alzheimer-nederland.nl
 - d. Hoe kan de naaste dit organiseren? **Begeleid** de naasten en betrokkenen bij het uitvoeren van de activiteit. Breng hierbij je kennis over de verschillende fases.
 - e. **Ga na** waar loopt de naasten en betrokkenen tegen aan? Waar hebben ze moeite mee?
 - f. **Kijk** samen met de naasten en betrokkenen naar het netwerk van de bewoner wie er wat kan betekenen bij deze activiteit. Indien de mogelijkheden beperkt zijn: zijn er misschien vrijwilligers die wat kunnen betekenen? Wat is er mogelijk met inzet van het zorgteam? Wat hebben deze personen nodig om de activiteit goed uit te voeren?
 - g. **Inventariseer** welke materialen er nodig zijn en **bespreek** samen met de naasten en betrokkenen hoe deze kunnen worden verkregen of ingezet.
 - h. **Evalueer** met de naasten en betrokkenen hoe de activiteit verlopen is.

AFRONDENDE ACTIES

Bespreek met je werkbegeleider de tips en tops die uit het samenwerken met de naasten en betrokken m.b.t. activiteiten zijn gekomen.

Ga door middel van intervisie met elkaar in gesprek over overschatten en onderschatten bij mensen met dementie en neem de situaties van dhr. Jansen en mw. Jansen hierin mee.

4. De therapeutische waarde van activiteiten

DOELEN

- Je weet op welke wijze activiteiten en bezigheden bijdragen aan het welbevinden en welke invloed bepaalde activiteiten hebben op het functioneren van mensen met dementie.

RESULTATEN

- Je bent op de hoogte van de Sociale Benadering Dementie en het adaptatie-coping model.
- Je kunt uitleggen op welke verschillende manieren bezigheden en activiteiten kunnen aangrijpen op de kwaliteit van leven van bewoners.
- Je kunt omschrijven welke invloed bezigheden kunnen hebben op onbegrepen gedrag van mensen met dementie.

AFRONDING

Maak een vlog

Bespreking tijdens lesmiddag

ACTIVITEITEN

1. Sociale benadering dementie

Veel mensen met dementie hebben het gevoel dat zij buiten spel worden gezet wanneer hun ziekte zich voor de buitenwereld manifesteert. In de zorg voor mensen met dementie zijn we gewend ons met name te richten op de ziekte en behandeling van gedrags symptomen. Een nieuwe kijk op dementie is de Sociale Benadering. Kijk hierover het filmpje 'Meer dan je aandoening' <https://www.youtube.com/watch?v=5CUVeAptjcw> en lees de informatie op de site van Anne-Mei The: <http://www.anne-meithe.nl/sociale-benadering-dementie.html>

- Wat** vind je van deze benadering? Op welke wijze kunnen jij en je collega's 'kleur en zin aan het bestaan' van bewoners geven?
- Tegenwoordig wordt in de verpleeghuiszorg veel gesproken over een betekenisvolle daginvulling. Wat betekent 'een betekenisvolle daginvulling' volgens jou? **Schrijf** jouw definitie van 'een betekenisvolle daginvulling' op.
- Bekijk** het volgende filmpje 'Betekenisvolle activiteiten bij dementie' https://www.youtube.com/watch?v=Re9_nkUOYqY Wat wordt er hier verstaan onder betekenisvolle activiteiten? Zou je je **omschrijving** van een betekenisvolle daginvulling nu nog aan willen passen?

2. Acceptatie en coping

Prof. Dr Rose Marie Dröes (grondlegger van de Amsterdamse ontmoetingscentra) ontwikkelde al in 1991 het adaptatie-coping model voor het behoud van kwaliteit van leven. Dit model laat zien dat mensen met dementie zich steeds weer moeten aanpassen (adaptatie) aan hun veranderende mogelijkheden en de sociale omgeving. Als het mensen goed lukt om zich aan te passen en met hun ziekte om te gaan (coping), zullen zij een relatief goede kwaliteit van leven ervaren, ook al zijn zij nog zo ziek.

Dröes geeft aan dat we ons in de begeleiding en zorg van mensen met dementie zouden moeten richten op de aanpassing-taken (adaptieve taken) waar zij voor staan.

Aanpassing-taak	Aanpassingsgebied
1. Omgaan met de eigen beperkingen 2. Ontwikkelen van een goede zorgrelatie met het personeel	Cognitief
3. Emotioneel in balans blijven 4. Behoud van een positief zelfbeeld 5. Voorbereiden op een onzekere toekomst	Emotioneel
6. Omgaan met de (nieuwe) woonomgeving 7. Ontwikkelen en onderhouden van sociale relaties	Sociaal

Activiteiten en bezigheden kunnen mensen met dementie helpen bovenstaande aanpassingen te kunnen maken.

- Neem** een bewoner in gedachten en **noem** voor elke aanpassing-taak een voorbeeld van een activiteit die helpt deze aanpassing-taak te volbrengen (bijvoorbeeld aanpassing-taak 4 'het behoud van een positief zelfbeeld' voor een bewoner die vroeger tuinder is geweest: schoffelen van het bloemenperk voor de woning met zijn eigen oude tuingereedschap, samen met zijn zoon die wekelijks op bezoek komt maar nooit zo goed weet wat hij met zijn vader moet doen).

3. Bewegen

- a. Beweegactiviteiten helpen ouderen lichamelijk fit te houden en kunnen aangrijpen op alle onderdelen uit het adaptatie-coping model zoals hierboven beschreven. Tegenwoordig weten we dat bewegen ook nog eens een belangrijke invloed heeft op de hersenen en voortschrijding van dementie. **Bekijk** het college van Erik Scherder 'Waarom zouden ouderen meer moeten hardlopen?' via <https://www.youtube.com/watch?v=0L4FI9AY9RU>
- b. **Schrijf** voor jezelf in enkele zinnen op waarom bewegen belangrijk is voor mensen met dementie en hoe bewegen het gedrag of functioneren van mensen met dementie kan beïnvloeden (denk aan 'inhibitie' en 'internal record').
- c. **Bekijk** het minicollege #3 'Bewoners met dementie meer laten bewegen' van professor dr. Erik Scherder: <https://www.youtube.com/watch?v=mKvqwhsesso>
- d. **Benoem** op welke manier er aandacht is voor beweging voor de bewoners in de woonvoorziening waar jij werkt?
- e. **Bekijk** ook 'Meer bewegen in de ouderenzorg' <https://www.youtube.com/watch?v=B7Yuo6Qr2zw>. **Maak** een plan (max een half A4, mag ook een vlog, tekening of fotopresentatie zijn!) om bewoners (nog) meer te laten bewegen. Vergeet niet jouw plan aan te laten sluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de bewoners. **Bespreek** dit plan met je werkbegeleider en/of in een werkoverleg.

4. Muziek

Het gebruik maken van muziek komt ook aan bod gekomen in het keuzedeel 'Complementaire zorg'. Ben je opzoek naar verdieping, dan kun je onderstaande informatie gebruiken.

- a. Ook muziek kan een bijna magische uitwerking op de hersenen hebben. **Kijk** het college 'Hoe brengt muziek het verleden dichterbij?' van Erik Scherder via <https://www.youtube.com/watch?v=GBp3OFC-AIE> .
- b. **Kijk** vervolgens 'Alive inside' via <https://www.youtube.com/watch?v=UIWBmUUutL0> .
- c. **Schrijf** voor jezelf in enkele zinnen op waarom muziek belangrijk is voor mensen met dementie en hoe muziek het gedrag of functioneren van mensen met dementie kan beïnvloeden.
- d. **Bekijk** het volgende filmpje 'Gesprek met Teun Toebes van STEUN en toeverlaat': <https://www.youtube.com/watch?v=IrTtQH8WaQ4>. Op welke manier is er aandacht voor muziek voor de bewoners in de woonvoorziening waar jij werkt?
- e. **Maak** een plan (max. een half A4, mag ook een vlog, tekening of fotopresentatie zijn!) om bewoners (nog) meer te laten genieten van hun eigen muziek. Vergeet niet jouw plan aan te laten sluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de bewoners. **Bespreek** dit plan met je werkbegeleider en/of in een werkoverleg.

5. Onbegrepen gedrag

Bovenstaande opdrachten laten zien dat activiteiten en bezigheden van grote waarde zijn en blijven voor iemand met dementie. Ze zorgen – mits goed afgestemd op iemands levensgeschiedenis, voorkeuren, wensen en mogelijkheden – voor een grotere kwaliteit van leven en hebben ook invloed op gedrag.

- a. Denk aan de bewoners waar jij zorg voor draagt. Is er gedrag waar jij en/of je teamleden moeite mee hebben of waar de bewoner zelf veel last van heeft? **Bedenk** op welke manier bezigheden of activiteiten kunnen helpen dit gedrag een minder groot probleem te laten zijn. **Bespreek** dit met je werkbegeleider.

AFRONDENDE ACTIES

Bedenk een activiteit voor één of meerdere bewoners. Denk hierbij aan levensgeschiedenis, het stadium van dementie, iemands vermogens en talenten. Denk ook aan de functies van activiteiten voor kwaliteit van leven, en de hierboven beschreven therapeutische activiteiten. Voer de activiteit uit en maak een vlog.

Bespreek deze vlog tijdens de lesmiddag. Wat voor effect had de activiteit op de bewoner(s)? Wat deed het met jou om op deze wijze de activiteit te doen?

5. Borgen van activiteiten gedurende de hele dag

Activiteiten en bezigheden zijn heel belangrijk voor het welzijn van mensen met dementie. Daarom maken zij onderdeel uit van het werk als verzorgende of woonzorgbegeleider. Waar, wanneer en wat belangrijk is om aan te bieden, verschilt per bewoner. Activiteiten en bezigheden zijn niet gebonden aan een vaststaand uur per dag. Soms vergeten we wel eens hoeveel kansen voor activiteiten onze dagelijkse taken al met zich meebrengen. Uit de kleinste dingen kun je de mooiste momenten halen. Hoe zorg je ervoor dat bewoners, onafhankelijk van wie er werkt, gedurende de hele dag genoeg om handen hebben?

In deze opdracht ga je onderzoeken of en hoe de dagelijkse activiteiten geborgd zijn in het zorgdossier en of dit door de collega's en de naasten en betrokkenen wordt nageleefd en geëvalueerd.

DOELEN

- Je draagt bij aan het uitvoeren, borgen en bijstellen van zinvolle dagelijkse activiteiten van de bewoners.

RESULTATEN

- Je kent het zorgplan en draagt samen met collega's en naasten en betrokken bij aan de uitvoering hiervan.
- Je weet welke rol activiteiten of bezigheden spelen in de visie van jouw organisatie.
- Je bent creatief in het vinden van een passende dagstructuur voor iedere bewoner waarbij hun normen, waarden en behoeftes leidend zijn (in plaats van jouw taken of normen en waarden). De bewoners zijn immers de baas!
- Je draagt de uitgevoerde activiteiten over aan collega's.
- Je signaleert veranderingen bij bewoners en past hierop de dagelijkse activiteiten aan.
- Je observeert collega's en je kan feedback geven over het handelen ten behoeve van goede zorg voor de bewoners.

AFRONDING

Schrijf een welzijnsagenda

Schrijf een verslag

Bespreking met collega's

ACTIVITEITEN

1. De bewoner als uitgangspunt
 - a. **Download** het boekje 'Zegt ú het maar' van Angele Jonker en **lees** dit aandachtig. http://www.invoorzorg.nl/docs/ivz/professionals/Zegtu_t_maar.pdf
 - b. Leg in een kort **verslag** (max 1 A4) uit waarom het zo belangrijk is dat medewerkers samen met de bewoners aan tafel eten en koffiepauze houden. Maak gebruik van de begrippen gelijkwaardigheid en kwalITIJD.
 - c. Angele Jonker beschrijft in hoofdstuk 5 dat het aanbod van zorg en welzijn afhankelijk moet zijn van de bewoner en niet van de medewerkers. **Beschrijf** vijf voorbeelden waaruit blijkt dat zorg en welzijn in de woning waar je werkt geïnitieerd wordt vanuit de bewoners. Doe dit aan de hand van observaties uit de praktijk.
 - d. **Plaats** je verslag in de Classroom.
2. Activiteiten uitvoeren en opnemen in het zorgplan
 - a. **Lees** het zorgplan van een bewoner en kijk hoeveel activiteiten er benoemd zijn.
 - b. **Voer** deze activiteiten uit tijdens je dienst. **Bespreek** dit na deze dienst tijdens de overdracht.
 - c. **Observeer** een collega, en kijk of de activiteiten uitgevoerd worden. Ga met de collega en werkbegeleider in **gesprek** over waarom het wel of niet is gelukt en of de activiteiten nog passend zijn bij deze bewoner.
 - d. **Pas** indien nodig het zorgplan **aan**.
 - e. **Beschrijf** je ervaringen in een kort verslag (maximaal 1 A4) of maak een **vlog** en **plaats** dit in de Classroom. **Bespreek** je opdracht met je werkbegeleider of in het teamoverleg.
3. De omgeving stimulerend inrichten
 - a. **Bekijk** het volgende filmpje over 'Beleefplekken' <https://www.youtube.com/watch?v=opv-wTeD4-Y> **Bedenk** zou je een bewoner kunnen bedenken die baat zou hebben bij dit soort beleefplekken? Zo ja, hoe zou je deze beleefplekken dan vormgeven?
 - b. **Observeer** in de woning waar je werkt hoe de inrichting ervoor zorgt dat bewoners gestimuleerd worden tot bezigheden.
 - c. **Bedenk** een verbeterplan met betrekking tot de inrichting en het bieden van bezigheden. **Enthousiasmeer** je collega's voor dit plan in een teamoverleg.

AFRONDENDE ACTIES

Maak voor een bewoner waarvan je denkt dat hij/ zij er vooral baat heeft een welzijnsagenda voor een week. Kies een bewoner waarvan de gezondheidssituatie de afgelopen twee weken veranderd is. Stel je collega's van de welzijnsagenda op de hoogte en probeer met elkaar deze agenda voor een week na te leven.

Maak een kort verslagje van hoe dit is verlopen.

Bespreek dit met elkaar. Hoe was dit voor de bewoner? Wat maakte het een succes? Waar liepen jullie tegenaan?

6. Veiligheid versus vrijheid

Als verzorgende voel je je verantwoordelijk voor de veiligheid van een bewoner. Ook familie heeft verwachtingen over de veiligheid van hun naaste. Naast dat je deze verantwoording tegemoetkomt, wil je de bewoner ook vrijheid bieden en zoveel mogelijk zijn eigen regie laten behouden. Deze wensen en verwachtingen wat betreft vrijheid en veiligheid kunnen elkaar nog wel eens in de weg staan. Wanneer je een bewoner meer veiligheid biedt gaat dit vaak ten koste van de vrijheid die iemand ervaart. Andersom is het bieden van vrijheid niet altijd zonder risico's.

Rondom veiligheid en vrijheid kun je verschillende dilemma's tegen komen in je werk. Jij als professional weegt in overleg met de bewoner, familie, collega's en behandelaars af wat in elke situatie de beste mogelijkheden zijn voor de individuele bewoner.

DOELEN

- Je bent op de hoogte van de factoren die een rol spelen bij het bieden van vrijheid en veiligheid aan bewoners. Je bent in staat om betrokkenen het belang van vrijheid versus veiligheid uit te leggen. In gezamenlijk overleg kom je met elkaar tot de juiste afwegingen en oplossingen voor de bewoner.

RESULTATEN

- Je bent je bewust dat een te beschermende houding de levenskwaliteit van mensen met dementie kan verlagen.
- Je weet welke gevaren er schuilen bij vrijheid van mensen met dementie.
- Je bent je bewust van je eigen normen en waarden op het gebied van vrijheid en veiligheid en kan daarin een professionele houding aannemen.
- Je bent in staat om met alle betrokkenen afwegingen te maken rondom vrijheid en veiligheid.

AFRONDING

Bespreking met team of tijdens interview

Maak verslag of vlog

ACTIVITEITEN

1. Wet- en regelgeving rondom vrijheidsbeperking
 - a. **Bekijk** op de website van de Innovatiekring Dementie het gedeelte over vrijheid en veiligheid <https://www.innovatiekringdementie.nl/dialoogbijeekomsten>. **Bekijk** ook de korte filmpjes die op deze pagina te vinden zijn.
 - b. **Bedenk** minimaal vijf verschillende vrijheden die worden bedreigd voor iemand met dementie.
 - c. **Lees** over de Wet zorg en dwang op de website <https://www.vilans.nl/projecten/wet-zorg-en-dwang-treedt-1-januari-2020-in-werking>. **Lees** ook welke mogelijkheden er geboden kunnen worden op de site Vilans over fixatie alternatieven voor vrijheidsbeperking: <https://www.vilans.nl/producten/alternatievenbundel-voor-meer-vrijheid-in-de-zorg>
 - d. **Noem** de vrijheidsbeperkende maatregelen die er bij bewoners in de woning waar je werkt wel eens ingezet worden. Wat is ervoor nodig om deze maatregelen in te zetten? Welke stappen worden doorlopen en hoe wordt de inzet van deze maatregelen geëvalueerd?
2. Je eigen normen en waarden rondom vrijheidsbeperking
 - a. **Benoem** wat 'vrijheidsbeperking' in de zorg voor mensen met dementie voor jou betekent. Neem hierin je eigen normen en waarden mee.
 - b. Kijk nog eens naar de vrijheidsbeperkende maatregelen die je genoemd hebt bij vraag 1d. **Benoem**: Zijn dit maatregelen die besproken zijn? Zo ja met wie? Zijn er zaken waar je het niet mee eens bent?
3. Dilemma's rondom vrijheidsbeperking
 - a. Hieronder vind je 3 casussen waarin de vrijheid van bewoners op een minder zichtbare manier beperkt wordt. Wat vind jij hier zelf van? **Bedenk** welke dilemma's er zijn. Welke vrijheidsbeperkingen zijn er voor de bewoner zelf? En welke vrijheid beperkingen zijn er voor zijn /haar medebewoners? Kun je mogelijke oplossingen bedenken voor deze dilemma's?
 - b. **Besprek** de casussen tijdens de lesmiddag.

De lege koelkast

In de woning zijn er twee koelkasten waarvan er één zich bevindt in een bergkast die 'snachts op slot zit. Meneer Smulders is vaak wakker in de nacht en heeft zich al verschillende smakelijk tegoed gedaan aan de inhoud van de koelkast. Hierdoor grepen de andere bewoners meerdere malen mis naar bijvoorbeeld lekker broodbeleg de volgende dag. De fles limonade dronk meneer Smulders onverdund wat in verband met zijn suikerziekte wel eens nare gevolgen voor hem zou kunnen hebben. In overleg met het team en familie is de koelkast die in de keuken staat leeggehaald, en staan alle voedingsmiddelen in de koelkast in de bergkast die s' nachts op slot gaat. Om te zorgen dat meneer Smulders s' nachts toch wat kan eten maakt de avonddienst 2 broodjes en 2 glazen drinken klaar om in de koelkast in de keuken te zetten.

De gesloten deur

Mevrouw Welboren is verschillende malen in de nacht wakker geschrokken door een medebewoner die haar een bezoekje bracht. Dit maakt haar heel bang en de volgende dag kan mevrouw van Zanten hier nog gedurende lange tijd van slag van zijn. Haar dochter kan zich helemaal voorstellen dat haar moeder vreselijk bang wordt als er midden in de nacht een voor haar vreemde man bij haar bed staat. Ze eist dat de deur van het appartement van haar moeder s' nachts op slot gaat en het team stemt hier, in overleg met behandelaars, mee in. Doordat aan de binnenkant van de deur een draaiknop zit kan mevrouw van Zanten wel zelfstandig haar appartement uit. Het lukt mevrouw Welboren echter niet altijd goed gebruik te maken van deze draaiknop waardoor mevrouw het al eenmaal niet gelukt is om s' nachts de deur open te doen.

De onvindbare zeep

De nachtdienst vertelt tijdens de ochtendoverdracht dat zij meneer Dijkhof aantrof met een flesje handzeep aan zijn mond. Het flesje was nagenoeg leeg. Meneer leek zich niet zo lekker te voelen en

zijn adem rook sterk naar zeep. Naar aanleiding van dit incident is er besloten om op meneer zijn kamer, de algemene wc en in de keuken de handzeep buiten zicht en handbereik te plaatsen. De zeep staat in de keuken nu bovenop de koelkast zodat het flesje wel snel gepakt kan worden als iemand dit nodig heeft.

- a. **Noem** 5 minder zichtbare beperkingen van vrijheid die je tegenkomt in de woning. Welke dilemma's spelen hierbij een rol? Is het team op de hoogte dat mensen hierdoor in hun vrijheid worden beperkt?

4. Keuzes maken in overleg met elkaar

- a. Hieronder **lees** je de casus van meneer de Groot.

Meneer de Groot heeft de ziekte van Alzheimer. Hij woont sinds 6 mei op een woonzorgboerderij. Meneer is een intelligente en sociale man. Hij heeft veel maatschappelijk werk verricht en onder andere bij het ministerie voor zoals het toen heette 'Gezondheid en Welzijn' gewerkt. Na zijn pensioen heeft meneer samen met zijn vrouw veel gereisd. Ook volgde hij in die tijd een cursus kunstgeschiedenis aan de Vrije Universiteit. Hij bezocht graag musea, las veel boeken en luisterde graag naar klassieke en jazzmuziek.

De verhuizing was een grote stap voor meneer de Groot, maar ook hij zelf zag in dat het zelfstandig wonen eigenlijk niet meer ging.

Meneer de Groot kan nog goed een gesprek voeren en vindt het gezellig om de medewerkers van de woonzorgboerderij vaak op te zoeken voor een praatje. De juiste woorden vinden is soms lastig voor meneer, maar hier redt hij zichzelf altijd wel uit door een ander soortgelijk woord te gebruiken. Het zicht van meneer was al behoorlijk slecht, en lijkt als gevolg van de dementie steeds slechter te worden. Dhr. is graag op de hoogte van het nieuws en is abonnee op de Volkskrant. Het lezen van de krant gaat nog wel, maar kost hem wel veel meer moeite als voorheen. Vooral de kleine letters worden steeds lastiger om te lezen. Meneer is zijn hele leven een sportieve man geweest en is ook nu fysiek nog in goede conditie. Hij wandelt graag en gaat er zelfs nog zelfstandig op de fiets op uit. Het is voor meneer best moeilijk en ook confronterend om in een huis samen te leven met andere bewoners die zich al in een verder gevorderd stadium van dementie bevinden. Dit maakt hem soms neerslachtig. De zelfstandige wandelingen en fietstochten beïnvloeden zijn stemming op een positieve manier en geven hem weer nieuwe energie.

Een jaar later is de dementie in een verder gevorderd stadium. Medewerkers zien meneer de Groot verschillende keren fietsen in het dorp en merken dat het fietsen onveilig wordt voor hem. Hij rijdt niet meer constant rechts van de weg en kijkt veel naar het midden. Het fietsen is echter heel belangrijk voor meneer en de vrijheid die dit hem geeft wil hij niet kwijtraken. Hoewel familie de zorgen van de medewerkers en de risico's voor de veiligheid van hun vader en andere weggebruikers begrijpen, willen zij net als hun vader dat de vrijheid om op de fiets weg te gaan behouden blijft.

Dan valt meneer de Groot en loopt een flinke hoofdwond op. Voor het eerst merkt hij dat hij ook angstig wordt op de fiets. In overleg met meneer zelf, de fysiotherapeut, familie en verzorgenden wordt besloten dat het niet langer veilig is om zelfstandig op te fietsen weg te gaan. Hoewel dit een heel moeilijke beslissing voor meneer was, stemt hij hier na veel praten met familie en medewerkers wel mee in. Meneer is wel erg blij dat hij nog zelfstandig het hek uit kan om te wandelen. Hij loopt dan door het dorp en gaat langs zijn zoon voor een kop koffie. Soms weet meneer de Groot de code van het hek niet meer en moet hij eerst hulp vragen voordat hij naar buiten of binnen kan. Het niet meer kunnen weg gaan wanneer hij dit zelf wil kan hem erg frustreren.

De oude burens van meneer de Groot bellen op naar de woonzorgboerderij. Hij heeft bij hen aangebond en vertelt dat hij niet meer weet hoe hij terug naar de woonzorgboerderij moet. Ook bleef meneer een aantal keer langer weg dan gebruikelijk was voor hem en maakten de

verzorgenden zich zorgen of er niet iets gebeurd was met hem. Er is aan familie gevraagd om een GPS te huren voor meneer zodat de verzorging via internet kon zien waar meneer was wanneer hij langer weg bleef.

Een half jaar later was het voor meneer de Groot ook niet meer veilig om zelfstandig wandelingen buiten het hek te maken. Omdat hij ook cognitief erg was achteruitgegaan merkte hij zelf niet dat dit een beperking voor hem was. De drang om van het terrein af te gaan was er niet meer. Meneer heeft zolang hij nog kon lopen over het terrein gewandeld. Meneer is verschillende malen gevallen en liep soms lelijke wonden op. De drang om te lopen bleef echter aanwezig bij meneer. We konden hem verleiden om even te rusten, maar vervolgens ging hij dan toch weer lopen.

Omdat meneer zo vaak viel is er valbescherming ingezet. Meneer kreeg een helm, knie- en polsbeschermers om. Hij bood geen weerstand bij het aantrekken van deze valbescherming. Meneer zijn kinderen vonden deze situatie vreselijk voor hun vader, maar waren het een met de stappen die we hadden gezet. Tot het eind van zijn leven heeft meneer Groot zijn vrijheid om te wandelen behouden.

- a. **Benoem** wat vind jij persoonlijk van keuzes die zijn genomen in het geval van meneer de Groot? Wat vind je van het standpunt van familie? Hoe zou deze situatie voor jou zijn als medewerker?
- b. **Bespreek** met je werkbegeleider of een medestudent je standpunten met elkaar.

AFRONDENDE ACTIES

Kies uit vraag 1d en/of 3c een (of meerdere) vrijheidbeperkende maatregelen, die in de woning waar jij werkt worden toegepast, en je nog eens nader onder de loep wil nemen. Wat is de reden van deze maatregel? Hoe beperkt dit de vrijheid van de betreffende bewoner en zijn/haar medebewoners. Is er een andere oplossing voor dit dilemma? Bespreek in een teamoverleg of tijdens intervisie je bevindingen. Hoe denken je teamgenoten hier over?

Maak een kort verslagje of een vlog van de uitkomst hiervan.

7. Voorlichting, advies en instructie

Bij het werken binnen een kleinschalige woonvoorziening is het belangrijk dat bewoners en naasten/betrokken ten alle tijden op de hoogte zijn van veranderingen in de zorg. Het is dan een dagelijkse gang van zaken dat je de bewoner en zijn naasten informeert, voorlichting geeft, adviezen geeft en soms instructies geeft over zorgactiviteiten. Vanuit jouw expertise als verzorgende ben je instaat om je kennis over te dragen aan de bewoner/naasten om zo bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving. De bewoner kan zijn gedrag dus aanpassen als hij/zij geïnformeerd, de kennis heeft en het belang hiervan in ziet.

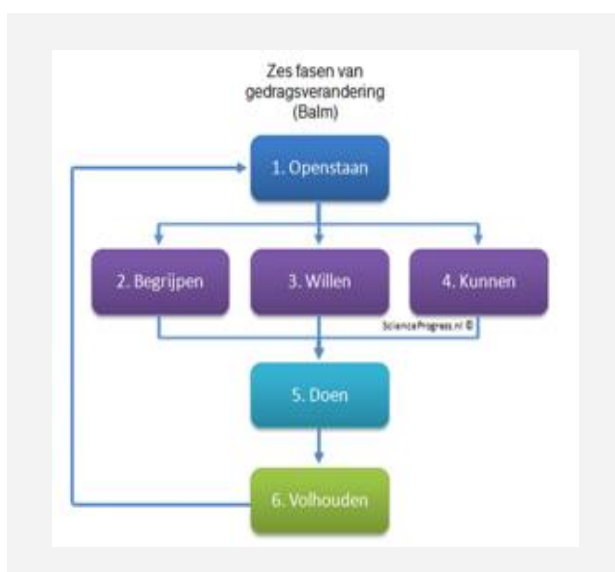
Binnen deze opdracht ga je onderzoeken welke gesprekstechnieken je kan hanteren om deze voorlichting, het advies of de instructie aan te laten sluiten bij de beleving en het cognitieve niveau van de bewoner. Daarnaast onderzoek op welke wijze je methodisch voorlichting, advies of instructie kunt geven.

DOELEN

- Je kunt een vraaggerichte voorlichting, advies en instructie geven over het versterken van de eigen kracht en het behouden en vergroten van de zelfredzaamheid van de bewoner.
- Je geeft instructie aan de bewoner en naastbetrokkenen voor het uitvoeren van een handeling, activiteit of het gebruik van een hulpmiddel of borgen van een veiligheid woonomgeving.
- Je kiest voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp en de mogelijkheden van de bewoner en naastbetrokkenen.

RESULTATEN

- Je hebt voorlichting, advies en instructie gegeven aan een bewoner en/of zijn naasten volgens een GVO stappenplan die aansluit bij de beleving en het cognitieve niveau van de bewoner.

AFRONDING

Intervisie

GVO stappenplan in Classroom

Bespreking met lesgroep

Feedback docent en/of de praktijk- en werkbegeleider

ACTIVITEITEN

1. **Lees** in Zorgpad
Collectie: Basis
 - Thema: Communicatie in de zorg
 - 6 GesprekstechniekenCollectie: Beroepsgerichte basis
 - Thema: Voorlichting, advies en instructie
 - Alle theorie onderdelen
2. **Bestudeer** de volgende websites:
 - Voorlichting: voeding en ondervoeding <https://www.zorgvoorbeter.nl/eten-en-drinken/voorlichting-voeding>
 - Voorlichting valpreventie <https://www.zorgvoorbeter.nl/valpreventie-ouderen/voorlichting>
 - Voorlichting over decubitus <https://www.zorgvoorbeter.nl/huidletsel/voorlichting-ouderen>
3. Je **geeft** een voorlichting, advies en instructie volgens een stappenplan.
4. **Onderzoek** het verschil tussen deze drie vormen (voorlichting, advies en instructie).
5. **Onderzoek** ook de vormen van gesprekstechnieken (adviesgesprek, helpend gesprek, probleemoplossend gesprek en steunend-structurend gesprek).
6. **Bepaal** welke vorm je passend vindt bij de bewoner waaraan je informatie wilt geven. Waarom heeft de bewoner jouw voorlichting, advies of instructie nodig? Welk gedrag van de bewoner wil je beïnvloeden? Welk doel wil je bereiken? En is dat doel ook het doel van de bewoner? Gebruik hierbij de denkstappen van 'Verzorgend redeneren'.
7. **Beschrijf** de uitvoering en gebruik hierbij het 'model van gedragsverandering' volgens M.F.K. Balm.
8. Dan ga je de voorlichting **verzorgen**.
9. **Evalueer** of de wenselijke gedragsverandering is behaald.

AFRONDENDE ACTIES

Je bespreekt in de intervisie hoe de voorlichting, advies of instructie is verlopen. Hierbij kan je een casus inbrengen en jouw groepsgenoten vragen om als klankbord te fungeren.

Je beschrijving van je GVO stappenplan plaats je in de Classroom.

Dan ga je met de lesgroep analyseren of deze wijze van voorlichting ook passend zou zijn bij zorgvragers van een andere doelgroep. Je kunt hierbij denken aan een persoon met een schizofrenie, persoon met het syndroom van down, meervoudige beperkte zorgvrager of persoon met afasie na een doorgemaakte CVA.

De docent en/of de praktijk- en werkbegeleider geven je feedback.

Assessment

Assessment 5A 'Een zinvolle dag'

Dit assessment voer je uit op het werk. Je gaat laten zien **hoe jij ervoor zorgt dat de bewoners in de woning waarin je werkt een actieve, zinvolle dag hebben**. De opdracht bestaat uit vier stappen:

Stap 1 – Voorbereiden

Je bespreekt met je werkbegeleider welke dag jij de verantwoordelijkheid gaat dragen voor de bewoners en je bespreekt je plannen.

Stap 2 – Plannen

Je maakt een dagplanning waarin je je hele dienst beschrijft. Je beschrijft hierin wat jij doet en wat de bewoners doen kort en bondig.

Stap 3 – Uitvoeren

Je gaat de dag uitvoeren volgens je planning.

Stap 4 – Evalueren

Je reflecteert in een verslag op hoe de dag is verlopen en waarom je wel of niet bent afgeweken van je planning.

Resultaat

Je hebt de bewoners een passend aanbod gedaan tijdens deze dag.

Bewijsstukken

- Een uitgewerkte planning.
- Een verantwoordingsverslag volgens de vragen en hierin verwerkt de feedback van collega's.
- Een volledig ingevuld en ondertekend beoordelingsformulier door je begeleider van stap 3.

Wanneer behaald

- Alle onderdelen moeten voldoende zijn om als eindoordeel voldoende te kunnen krijgen.
- Een voldoende eindoordeel houdt in dat de student thema 'Activiteit en veiligheid' assessment 5A heeft afgerond.

Voorwaarden voor examen

- De student heeft assessment 5A en 5B met een voldoende resultaat afgerond.

Stap 1 – Voorbereiden

- Ga in overleg met je werkbegeleider over activiteiten en een zinvolle dagbesteding.

Stap 2 – Plannen

- Maak een planning voor deze dag.
- Stel prioriteiten in de werkzaamheden die verricht moeten worden.

Stap 3 – Uitvoeren

- Voer de dag uit volgens je gemaakte planning.

Stap 4 – Evaluatie

A. Maak een verantwoordingsverslag met daarin beschreven:

- Hoe je rekening hebt gehouden met de zelfredzaamheid en eigen regie van de bewoner.
- Wat jouw sterke punten zijn bij het activeren van bewoners.
- Wat jouw zwakke punten zijn bij het activeren van bewoners.
- Waarom je wel of niet bent afgeweken van de planning.
- Wat je geleerd hebt van deze dag.

Beoordelingsformulier ASSESSMENT 5A 'Een zinvolle dag'

Naam student:

OV-nummer:

Beoordeling door de praktijk

Stap 3 – Uitvoeren De student:

Voldoende

Onvoldoende

1. Kent de bewoner en heeft passende activiteiten uitgevoerd.		
2. Heeft een planning gemaakt met werkzaamheden en deze uitgevoerd.		
3. Heeft indien mogelijk familie en naasten betrokken.		
4. Heeft tijdens het werk zichtbaar kennis van dementie en handelt hiernaar.		
5. Vraagt indien nodig ondersteuning aan collega's.		
6. Treedt handelend op tijdens onverwachte/acute situaties en raadpleegt daarbij de teamleider/eindverantwoordelijke collega.		
7. Schakelt, in overleg, zo nodig andere disciplines in.		
8. Staat bewoners, familie, bezoekers en vrijwilligers te woord.		
9. Informeert collega's over veranderingen en bijzonderheden.		
10. Rapporteert bijzonderheden of draagt deze over aan collega's.		
11. Draagt over naar de volgende dienst.		

Voldoende

Onvoldoende

Bewijsstukken:

Plann Planning
ReflF Reflectieverslag
Beoordelingsformulier stap 3

Eindoordeel

Docent

BPV-begeleider

Student - voor gezien

Datum

Handtekening:

Opmerkingen:

Assessment 5B 'Voorlichting, advies en instructie'

Inleiding

De opdracht 'Geeft voorlichting, advies en instructie' heeft betrekking op werkproces(sen) B1-K1-W7 *Geeft voorlichting, advies en instructie* van de opleiding verzorgende IG. Bij dit werkproces leer je een bewoner en of diens naasten vraaggericht voorlichting, advies en instructie te geven.

Dit assessment voer je uit in de woning. Je geeft een bewoner en of diens naasten voorlichting, advies en instructie. Dit kan gaan over de preventie die je toepast in de zorg ter voorkoming van negatieve effecten van gezondheidsproblemen. En dit is ten behoeve van het versterken van de eigen kracht, het zelfmanagement, het behouden of vergroten van de zelfstandigheid van de bewoner, gericht op de mogelijkheden om met zijn beperkingen om te gaan, ook voor de naasten. De voorlichting kan gaan over o.a. de levensfase, het verouderingsproces, ziektebeelden, stoornissen, beperkingen, veiligheid, risicosignalering en de gevolgen hiervan voor o.a. de persoonlijke verzorging, de activiteiten en de dagelijkse levensinvulling van de bewoner. Je houdt rekening met de beleving en cognitieve mogelijkheden van de bewoner. Indien er geen naasten zijn voor de bewoner dan kan de voorlichting in het uiterste geval ook gegeven worden aan vrijwilligers, collega's of stagiaires.

De opdracht bestaat uit vier stappen:

Stap 1 – Voorbereiden

Je kiest 1 bewoner en verzamelt gegevens van de bewoner met behulp van de denkstappen van verzorgend redeneren.

Stap 2 – Plannen

Maak een voorlichtingsplan zoals dat te vinden is in Zorgpad.

Stap 3 – Uitvoeren

Je voert de zorg volgens plan uit.

Stap 4 – Evalueren

Je maakt de reflectievragen.

Resultaat

Een uitgewerkt voorlichtingsplan gebaseerd op de 4 stappen zoals dat te vinden is in Zorgpad. Het toepassen van het voorlichtingsplan-plan in de zorg.

Bewijsstukken

- Een uitgewerkt voorlichtingsplan.
- Uitgewerkte reflectievragen.
- Volledig ingevulde beoordelingslijst.
- Op minimaal een ½ A4 de feedback uitgewerkt die je hebt gekregen van je begeleider. Vermeld aan het eind apart de leer- of verbeterpunten (minimaal twee) die je bent overeengekomen.
- Een volledig ingevuld en ondertekend beoordelingsformulier door je begeleider van stap 3.

Wanneer behaald

- Alle onderdelen moeten voldoende zijn om als eindoordeel voldoende te kunnen krijgen.
- Een voldoende eindoordeel houdt in dat de student thema 'Activiteit en veiligheid' assessment 5B heeft afgerond.

Stap 1 – Voorbereiden

- A. Je kiest in overleg met je begeleider 1 bewoner waar je zorg aan verleent en waarbij je het geven van voorlichting, advies of instructie geïndiceerde acht en vind aansluiten bij de wensen van de bewoner en/of naasten.
- B. Je verzamelt gegevens van de bewoner die nodig zijn om vast te stellen of er een voorlichtingsbehoefte is, gebruikt hierbij de denkstappen van verzorgend redeneren.

Stap 2 – Plannen

- A. Je maakt in samenspraak met de bewoner en/of diens naasten een voorlichtingsplan.

Stap 3 – Uitvoeren

- A. Je voert de voorlichting en de zorg volgens je voorlichtingsplan uit.

Stap 4 – Evaluatie

- A. Werk de reflectievragen uit. Zie de reflectievragen hieronder.
- B. Bespreek de uitvoering na met je praktijk/werkbegeleider. En laat de beoordelingslijst van de gedragscriteria invullen door de praktijk/werkbegeleider.
- C. Vraag om feedback van je praktijk/werkbegeleider. Formuleer samen met je werkbegeleider minimaal twee leer- of verbeterpunten.
- D. Werk op minimaal een ½ A4 de feedback uit die je hebt gekregen van je begeleider. Vermeld aan het eind apart de leer- of verbeterpunten (minimaal twee) die je bent overeengekomen.

Reflectievragen ter voorbereiding op de gedragsbeoordeling:

1. Ik overleg met mijn praktijk/begeleider over een geschikte bewoner voor het assessment. Op welke kennis baseer je dat er een voorlichting, advies of instructie behoefte is bij deze bewoner?
2. Ik verzamel gegevens om de voorlichtingsbehoefte van de bewoner vast te stellen. Kun je dit laten zien/aangeven?
3. Ik behandel de bewoner met respect, aandacht en begrip. Hoe heb je dat laten zien?
4. Ik pas mijn communicatie, gedrag en begeleiding aan de bewoner en naasten aan. Hoe heb je dat laten zien?
5. Ik verzamel informatie over mijn bewoner, zoals informatie over stoornissen, beperkingen en de gevolgen hiervan voor de dagelijkse activiteiten, de huishoudelijke zorg, en de veiligheid voor de bewoner. Welke belangrijke gegevens heb je gevonden?
6. Ik kies en gebruik voorlichtingsmaterialen. Hulpmiddelen of instructiemiddelen en media, die aansluiten bij het onderwerp. Welke heb je gebruikt en waarom vind je dat ze passen bij deze voorlichting, advies of instructie?
7. Ik check of de informatie/ instructie door de bewoner en naasten begrepen is. Hoe heb je dit gedaan?

Beoordelingsformulier ASSESSMENT 5B 'Voorlichting, advies en instructie'

Naam student:

OV-nummer:

Beoordeling door de praktijk

Stap 3 – Uitvoeren De student:

Voldoende

Onvoldoende

1. Kiest in overleg met de praktijk/werkbegeleider een bewoner aan wie je voorlichting, advies of instructie kunt geven.		
2. Verzamelt gegevens die nodig zijn om de voorlichtingsbehoefte vast te stellen met behulp van de denkstappen van verzorgend redeneren.		
3. Interpreteert de observaties en verzamelde gegevens en bepaald welke vorm van informatie verstrekken je passend vindt bij de bewoner.		
4. Maakt een voorlichtingsplan met behulp van het 'model van gedragsverandering' volgens M.F.K. Balm.		
5. Voert het plan uit. Doet dit volgens de stappen van het voorlichtingsplan.		
6. Geeft duidelijke en begrijpelijke voorlichting.		
7. Past de communicatie en informatie aan op de behoefte en cognitieve niveau van de bewoner en diens naasten.		
8. Kiest en gebruikt voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen, media of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp.		
9. Bespreekt met de bewoner en/of naasten hoe zij het gesprek ervaren hebben.		
10. Bespreekt of de gestelde doelen behaald zijn met de bewoner en/of naastbetrokkenen.		
11. Rapporteert in zorgdossier relevante gegevens.		

Voldoende

Onvoldoende

Bewijsstukken:

Het uitgewerkte voorlichtingsplan volgens het voorbeeld in ZorgPad, beoordelen op waarheid.

Uitgewerkte reflectievragen.

Op minimaal een 1/2 A4 de uitgewerkte feedback en de leer- of verbeterpunten (minimaal 2), beoordelen op waarheid.

Beoordeling door docent:

Evaluatieverslag stap 4.

Eindoordeel

Docent

BPV-begeleider

Student - voor gezien

Datum

Handtekening:

Opmerkingen:

Bijlage 1 Leerdoelen

In deze studiegids werk je aan de kerndoelen en werkprocessen van de opleiding tot verzorgende.

B1-K1-W6: Begeleidt een bewoner

- begeleidt en stimuleert de bewoner bij het handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid op psychosociaal gebied.
- motiveert de bewoner om zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven te voeren en de eigen identiteit en levensinvulling te behouden.
- vormt zich een beeld van wat er nodig is om het voeren van de eigen regie te faciliteren.
- biedt ondersteuning waarbij de bewoner zichzelf kan zijn door bevestiging van diens eigen identiteit en door het respecteren van diens levensinvulling.
- begeleidt en stimuleert zij op maatschappelijk gebied.
- ondersteunt bij praktische zaken, het realiseren van een passende dag invulling of dagbesteding en het opbouwen onderhouden van een sociaal netwerk.
- betreft en ondersteunt de naastbetrokkenen bij de begeleiding van de bewoner.
- begeleidt de bewoner bij de verwerking en hantering van de gevolgen van ziekte, beperking of behandeling.
- biedt in voorkomende gevallen palliatieve en terminale zorg en ondersteuning.
- herkent emotionele problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting en ondersteunt bij praktische zaken.

B1-K1-W7: Geeft voorlichting, advies en instructie

- Geeft vraaggerichte voorlichting, advies en instructie over het versterken van de eigen kracht en het behouden en vergroten van de zelfredzaamheid van de bewoner, gericht op de mogelijkheden of veranderende (gezins)situatie van de bewoner.
- Geeft voorlichting en advies over de indicatie.
- Geeft informatie over ziekten en beperkingen en de gevolgen hiervan voor onder andere de persoonlijke verzorging en de huishoudelijke zorg.
- Geeft voorlichting over een gezonde leefstijl, veiligheid en hygiëne in huis en het gebruik en de financiering van hulpmiddelen.
- Geeft instructie aan de bewoner en naastbetrokkenen voor het uitvoeren van een handeling of het gebruik van een hulpmiddel.
- Kiest voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp en de mogelijkheden van de bewoner en naastbetrokkenen.
- Legt onderwerpen duidelijk en correct uit op het kennis- en taalniveau van de bewoner en naastbetrokkenen.
- Checkt proactief of voorlichting, advies en instructie aansluiten bij de beleving, behoefte en mogelijkheden van de bewoner.
- Checkt regelmatig of informatie goed is overgekomen.

P1-K1-W4: Begeleidt een individu of een groep bewoners bij dagelijkse activiteiten

- begeleidt de bewoner bij het zo optimaal mogelijk samenwonen in groepsverband, bijvoorbeeld bij gezamenlijke maaltijden en groepsactiviteiten.
- creëert een zo stimulerend en prettig mogelijke leef- en verblijfsomgeving voor de groep, passend bij hun behoeftes en wensen, en betreft hierbij zo veel mogelijk ook de naastbetrokkenen.
- bevordert een goed groepsklimaat.
- observeert de groepsdynamiek en het gedrag van de bewoners.
- helpt een bewoner bij het verkrijgen van inzicht in het eigen gedrag en het effect,

Hieruit zijn de volgende leerdoelen gepersonaliseerd ten aanzien van de doelgroep van de opleiding.

- Je begrijpt dat bezig zijn een menselijke basisbehoefte is en dat mensen met dementie niet meer in staat zijn zelf deze behoefte te vervullen. Zij hebben hier de sociale omgeving voor nodig. Hier speel jij als zorgverlener een essentiële rol in.
- Je bent in staat om op basis van iemands voorkeuren, behoeften en mogelijkheden, passende activiteiten of bezigheden te organiseren voor mensen met dementie.
- Vanuit jouw deskundigheid zorg je voor een fijne samenwerking tussen bewoners, familie en medewerkers bij het bieden van activiteiten.
- Je kan naasten van informatie en advies voorzien bij het uitvoeren van passende activiteiten.
- Je weet op welke wijze activiteiten en bezigheden bijdragen aan het welbevinden en welke invloed bepaalde activiteiten hebben op het functioneren van mensen met dementie.
- Je weet hoe de omgeving het beste ingericht kan worden om mensen te stimuleren tot bezigheden en bent in staat om in de dagelijkse zorg en begeleiding, verschillende activiteiten en bezigheden te integreren. Hierbij kun je rekening houden met de verschillende interesses en gewoontes van bewoners.
- Je bent op de hoogte van de factoren die een rol spelen bij het bieden van vrijheid en veiligheid aan bewoners. Je bent in staat om betrokkenen het belang van vrijheid versus veiligheid uit te leggen. In gezamenlijk overleg kom je met elkaar tot de juiste afwegingen en oplossingen voor de bewoner.

Bijlage 2 Afbeelding van het poppetje

